

57. SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA, LITERATURE IN KULTURE

Ustvarjalke v slovenskem jeziku

Letos se je na tradicionalni prireditvi, ki poteka preko spleta, zbralo 89 udeležencev iz 24 držav

Melita Forstnerič Hajnšek

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, ki deluje v okviru Oddelka za slovenistiko **Filozofske fakultete** Univerze v Ljubljani, letos med 5. in 16. julijem prireja že 57. **Seminar slovenskega jezika**, literature in kulture. Tokrat poteka seminar preko spleta. Zbralo se je 89 udeležencev iz 24 držav – študenti in univerzitetni profesorji slovenščine, slavisti ter drugi znanstveni delavci, prevajalci ter zaposleni v šolstvu in kulturi iz slovenskega zamejstva.

Strokovni del programa seminarja poleg jezikovnega pouka s konverzacijami in fonetičnimi vajami sestavlja tudi enajst predavanj o slovenskem jeziku, literaturi in kulturi na temo Ustvarjalke v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Predavanja so javna in odprta za vse na spletu. V prvem tednu seminarja so predavali **Urša Perenič** o pisateljici Luizi Pesjak, **Milica Antić Gaber** o ženskah, izobrazbi in družbeni moči, **Mojca Smolej** o spolskem vidiku slovenskega jezika, **Milena Mileva Blažič** in **Kasilda Bedenk** o slovenskih pravljicarkah, **Irena Novak Popov** o novih poetikah sodobnih slovenskih pesnic in **Saška Štumberger** o rabi ženskih slovničnih oblik v slovenskem knjižnem jeziku. V tem tednu bodo predavanja **Katje Mihurko Poniž**: Zofka Kveder kot kulturna posrednica, **Toneta Smoleja**: Prvih deset slovenskih doktoric filozofije, **Branislave Vičar**: Seksistični grafiti in njihova preoblikovanja, **Saše Babič**: Stereotipna podoba ženske v slovenskih folklornih obrazcih in **Neže Marije Slosar**: Ustvarjalke v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi skozi ulična poimenovanja ter **Ivane Zajc**: Sodobne slovenske dramatičake.

Slovenščina kot spolno občutljiv jezik

Mojca Smolej se je dotaknila kontekstualizacije oseb ženskega in moškega spola, ki jo izpričujejo nekateri slovarji, pa tudi slovnične obravnave spola, predvsem v povezavi z inkluzivno teorijo in drugimi ravnmi jezikovnega sistema. Saška Štumberger predstavlja rabo ženskih oblik v besedilih, ki kaže na večjo prisotnost žensk v javnem življenju. Slovenščina spada med spolno občutljive jezike, kajti kategorijo spola izraža pri samostalniki, pridevniku, glagolu in zaimku. Branislava Vičar preučuje seksizem, kakor ga odražajo, vzdržujejo in reproducirajo gra-

fiti na ulicah in zidovih slovenskih mest. Sočasno s pojavljanjem seksističnih grafitov, ki se vzpostavljajo kot učinek institucionalnega patriarhata na mikroravni, spremljamo tudi širjenje feminističnih grafitov kot odziv na seksizem v grafitih in na družbenopolitične strukture, ki ulični seksizem omogočajo.

Milena Mileva Blažič in Kasilda Bedenk predstavljata slovenske pravljicarke v različnih obdobjih in družbenih sistemih. Poudarek je na treh izstopajočih posameznicah - Luizi Pesjak, Tini Wajtawa in Svetlani Makarovič.

Katja Mihurko Poniž je predstavila, na kakšne načine se je odvijalo kulturno posredništvo Zofke Kveder, v katerih kulturnih prostorih je delovala in kako je v njih navezovala osebne stike. Irena Novak Popov predstavlja poezijo treh pesnic, Anje Golob, Nine Dragičević in Kaje Teržan, ki so v zadnjem času obogatile slovensko pesniško krajino in prejele prestižne nagrade. Urška Perenič predstavi glavne značilnosti (začetnega) pripovedništva Luize Pesjak.

Poimenovanje ljubljanskih ulic po ženskah

Milica Antić Gaber v prispevku opozori, da po podatkih ženske kljub spodbudnim rezultatom v akademskem polju pomembno zaostajajo za svojimi kolegi, ko gre za napredovanje, zasedanja položajev moči, prestiža ali podeljevanja nagrad. Prispevek skuša poiskati odgovore na vprašanja, zakaj moška dominacija še kar vztraja, kateri dejavniki vplivajo na to in kakšna je vloga institucij, ki delujejo v akademskem polju, pri ohranjanju moške dominacije v njem. Saša Babič predstavi folklorne oblike, kot so pregovori, uganke, šale pa tudi zagovori, ki ponujajo stereotipen – v etnolingvističnem pomenu – pogled na žensko in njen položaj

v družbi. Tone Smolej obravnava prvih deset slovenskih doktoric filozofije, ki so med letoma 1911 in 1925 na podlagi disertacije promovirale na **filozofskih fakultetah** v Pragi, na Dunaju, v Gradcu in Ljubljani.

Neža Marija Slosar se na podlagi dosedanjih teoretskih obdelav ulične toponomastike osredišči na poimenovanja ljubljanskih ulic po ženskah. Ivana Zajc pa obravnava slovenske dramatičarke, ki jih je v literarni zgodovini malo, a močno zaznamujejo dramsko produkcijo po letu 2000. V prispevku izpostavi nekatera dela, ki kažejo motivno-tematske novosti in se povezujejo z (ženskim) spolom oziroma ženskimi liki: temo samomora, (nadomestnega) materinstva, bolezni, vloge žensk v skupnosti in pričakovanja družbe do žensk, odraščanja mladostnic, življenje homoseksualnih oseb ter ženske erotike.

Predsednica 57. **seminarja slo-**

venskega jezika, literature in kulture dr. **Alenka Žbogar** v uvodniku letošnjega zbornika utemelji letošnjo temo, ki poziva k refleksiji in evalvaciji ženskega gibanja na relaciji med spolom in jezikom, s posebnim ozirom na različne vidike rabe jezika v funkciji spolne hierarhizacije, pa tudi na področju slovenske literature, hkrati pa osvetlujejo položaj ustvarjalk v slovenski umetnosti, znanosti in kulturi. K izboru te teme je organizatorje vodilo prepričanje, da lahko prispevajo k strpnosti, razumevanju in toleranci do drugega ne glede na spol, raso, starost, spolno orientiranost, izobrazbo, socialni status in položaj.

Poziv k refleksiji in evalvaciji ženskega gibanja na relaciji med spolom in jezikom

Tako je bilo na odprtju 55. Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture v Mestnem muzeju. Foto: SSJLK